

Aan de gemeenteraad en het college van B&W
van de gemeente Hilversum

Hilversum, 1 april 2023

Betreft: Zienswijze Ontwerp omgevingsvisie 2040

Geachte raad, geacht college,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende:

Dit ontwerp Omgevingsvisie is een weinig overtuigend of zelfs maar richtinggevend document. Bovendien getuigt het jaartal 2040 van een weinig vooruitziende blik. De omgevingsvisie wordt straks de basis voor de leefomgeving van onze kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen etc. Wat we nu beslissen staat misschien wel voor komende 100 jaar. De visie moet echt verder kijken, met een ingebouwde optie voor aanpassing op basis van voortschrijdend inzicht.

1. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de participatieopbrengst, zoals naar voren gebracht door de wensen van de inwoners. Daar is een duidelijke keuze gemaakt voor het behoud van het karakter van de Tuinstad/Tuindorp en een hoger aandeel openbaar groen per inwoner in met name de meest versteende gebieden;
2. Het ontbreekt aan vaste, toetsbare kaders: opnieuw worden bouwhoogtes en bouwdichtheid overgelaten aan de markt, in plaats dat de gemeente hier de regie neemt en de wensen van haar bewoners honoreert.

Het wordt op die manier een vrije invuloefening voor projectontwikkelaars, van wie natuurlijk het eerste doel (als ondernemers) het maximaliseren van de winst zal zijn.

Ook de zg. "uitnodigingsplanologie" draagt daar aan bij. Wie er tenslotte worden uitgenodigd zijn natuurlijk de projectontwikkelaars en bewoners staan opnieuw buiten spel.

Daarmee is het lot van een gezonde, groene leefomgeving die, zoals uit de participatieopbrengst ook blijkt, door bewoners zo gewenst wordt, ongewis en liggen verdichting, verdere verstening en hoogbouw op de loer.

En daarbij verliest men de impact van hoogbouw op (het behoud van) de stad als tuinstad met dorps karakter en op het (behoud van) illusielandschap uit het oog;

3. Volgens onze informatie was de bedoeling van de omgevingswet juist, dat er strengere voorwaarden zouden gelden voor bouwen en dat er meer mogelijkheid voor bewoners zou zijn om hun inbreng te leveren.
Het pilot-participatieproces, zoals gevoerd in 1221 en leidend tot de Gebiedsagenda 1221, had model moeten staan voor de participatie Hilversum-breed en was daar in onze ogen het ook perfecte instrument voor.
De verwachting was dan ook logischerwijze dat dit op deze wijze uitgerold zou worden over heel Hilversum.

Het was dan ook uitermate teleurstellend dat hiervoor niet is gekozen en in plaats daarvan met het flauwe aftreksel daarvan van zéér beperkte buurtavonden en enquêtes, waarvan de vraagstelling in onze ogen toch wel sturend genoemd kon worden en waarvan geheel ontransparant was wat precies

die opbrengst was en hoe met de precieze opbrengst daarvan werd omgegaan. Uiteindelijk heeft u, als raad, de opbrengst van de participatie zelfs niet vastgesteld, maar slechts gesteld dat die in de Denkrichting goed vertegenwoordigd was. Als wij het huidige Ontwerp Omgevingsvisie bekijken moeten wij echter constateren dat daar bizar weinig van tot uiting is gekomen.

Wij citeren:

“Hilversum in de toekomst

In grote lijnen doemt een vrij eensgezind beeld op van de toekomst van Hilversum. Duidelijk is dat iedereen een groen(er) Hilversum wil, met het dorpse karakter en toch stadse voorzieningen. Een goed evenwicht tussen rustig wonen en reuring. Met een ziekenhuis, sport, winkels, uitgaan en cultuur naar ieders smaak. Een gezellige stad waar mensen bij elkaar betrokken zijn en kunnen meedoen. Een stad met een diverse bevolking en een diverse, maar toch samenhangende bebouwing. Afgestemd op de verschillende (woon)behoeften en met respect voor Dudok. Met een ruimtelijke opzet en met ruimte voor spelen, ontmoeten en groen. Een stad die goed bereikbaar is. Waar veel aandacht is voor gezondheid en duurzaamheid, en ingericht op het veranderende klimaat. Een stad (of dorp) die het beste biedt van twee werelden, en met het liefst meer eigen identiteit.”

Wij roepen u daarom op om de Participatieopbrengst alsnog vast te stellen en toe te voegen aan het ontwerp Omgevingsvisie, zodat het ook een ècht document wordt van Hilversumse inwoners, ondernemers, maatschappelijk middenveld en u, als bestuurders.

Het is op deze wijze een open uitnodiging voor projectontwikkelaars om er voor hen zelf zoveel mogelijk uit te halen, zonder dat het uiteindelijk leidt tot haalbare en betaalbare woningen voor onze eigen Hilversummers.

Zoals de zaken er nu voorstaan komen woningen - als ze al betaalbaar blijken - uitsluitend ten goede aan de gegoede inwoners van Amsterdam (en in mindere mate ook Utrecht) en worden uiteindelijk onze eigen bewoners verdreven.

Dat kan toch niet uw bedoeling zijn.

4. Het behoud van het dorpse karakter/tuinstad is juist de essentie van de participatieopbrengst. Het loslaten daarvan raakt vooral de wijken rond het centrum en in hoge mate de wijken in de Spoorzone in Oost. Met name 1221, in 2005 door u vastgesteld als Tuindorp met Lintbebouwing wordt door het loslaten van kaders in gevaar gebracht, met zware consequenties voor de leefomgeving.

Wij roepen daarom op tot matiging in de ambities voor groei. Groei mag, natuurlijk, maar wel met mate en behoud van het dorpse karakter wat Hilversum nou juist zo typeert.

Ik wijs u op de opmerking van interim burgemeester Charlie Aptroot, die juist plezierig verrast was door het dorpse karakter en de stadse voorzieningen.

Laten we dat niet verspelen.

5. Niet de economische ontwikkeling, maar de leefbaarheid - en daarmee het dorpse karakter - moet voorop staan. Wat hebben we tenslotte aan een stad waar inwoners straks weer wegvluchten omdat het te duur en te onleefbaar is geworden, zoals dat nu met bijvoorbeeld Amsterdam gebeurt? Laten we daar vooral ook lering uit trekken!

Wij willen daarom ook graag kaders zien voor maximale bouwhoogtes van 4 tot 5 woonlagen (en dat is voor smalle straatjes, zoals in 1221 al best een flinke belasting), spaarzame uitzondering tot 6 woonlagen, mits dat in de omgeving past, handhaving van de minimale groennorm van 25m²/inwoner en zeker alles in goed overleg met de ervaringsdeskundigen die u uit de betreffende wijken ter beschikking staan.

Zodat fraaie zichtlijnen en aangename, veilige en gezonde verblijfsmogelijkheden en ontmoetingsruimten voor ons karakteristieke dorp kunnen worden gecreëerd, zoals het ooit door Dudok bedoeld was. Laten we die erfenis niet verloochenen.

6. Ook voor het behoud van het illusielandschap is het noodzakelijk om hoogbouw te vermijden. Zeker aan de randen van Hilversum, om de kwalitatieve overgang van stad naar platte land/natuur te borgen
Wie nu op de hei loopt, ziet wat kerktorens en de televisietoren, maar heeft nog steeds het gevoel midden in de natuur te staan. Met het creëren van een Manhattan op de hei verwordt die beleving tot een park. Ook daarmee zouden we onze omgevingsnatuur ernstig te kort doen.

Voormalig wethouder Voorink, verantwoordelijk voor het participatietraject en deze geheel inhoudelijk meegemaakt hebbend, heeft overigens op 12 mei 2022 in het eerste Stadsgesprek aangegeven het volgende college en de volgende raad te adviseren om als maximale bouwhoogte 5 a 6 bouwlagen op te nemen in de Omgevingsvisie 2040. Dat zou meer recht doen aan de mening van de Hilversumse samenleving.

7. In de Omgevingsvisie 2040 zijn echter de huidige maximaal toegestane bouwhoogten van de Structuurvisie 2013-2030 weer opgenomen. Omdat hier wel tot 50 meter toegestaan wordt (en in de praktijk waarschijnlijk nog meer), doet dit géén recht aan de participatieopbrengst welke aangeeft dat hoogbouw juist *niet* gewenst is.
En evenmin strookt het met hetgeen door het college en politieke fracties nu aangeven te bedoelen: 1 à 2 bouwlagen bovenop de bestaande 2 of 3 bouwlagen.
Daar moet strikt de hand aan worden gehouden, want aan nu al besproken bouwplannen in Oost wordt nu al door projectontwikkelaars gemorreld. In de wandelgangen gaat het gerucht al rond dat men toch extra bouwlaagjes wil gaan bepleiten, met alweer als argument dat ze uit de kosten moeten komen.
Daar is het college al diverse malen voor gevallen en zijn er door dit college geheime intentieovereenkomsten gesloten waarbij de bewoners volledig buiten spel worden gezet. Dat is uitdrukkelijk niet de bedoeling van de omgevingswet.

Deze bouwhoogten dienen daarom uit de omgevingsvisie te worden verwijderd. 5 à 6 woonlagen moet dan kaderstellend zijn, om ook recht te doen aan de participatie en de opbrengsten daarvan. Uiteindelijk hebben de gemeente en de politieke fracties dat mondeling zelf ook aangegeven: laat dat dan nu ook vastgelegd worden.

8. Overigens zijn wij van mening dat in de Omgevingsvisie moet worden opgenomen dat per wijk/gebied in overleg met de inwoners van de wijk/het gebied bepaald moet worden of en zo ja waar welke bouwhoogte gerealiseerd kan worden.
Deze maximale bouwhoogte moet passen in de wijk/het gebied en moet voldoende afstand tot bestaande bebouwing hebben. Er moeten concrete doelstellingen worden opgenomen op het gebied van het behoud van voldoende daglicht, privacy, rust en openbaar groen in de omgeving van

hoogbouwprojecten

9. In de omgevingsvisie worden geen kaders gesteld hoe mobiliteit en bereikbaarheid eruit moeten gaan zien.

Plannen ten aanzien van eigen autobezit versus fijnmazig openbaar vervoer zijn vaag, ad hoc maatregelen als aanpassing van parkeernormen zijn er ook niet aan gerelateerd en bereikbaarheid van wijken lijkt geen of uiterst mager belicht onderwerp.

In verband daarmee wijs ik u op de al meer dan tien jaar durende verschraving van het fijnmazig openbaar vervoer, wat in de huidige overheidspolitiek ook gewoon ijzerenheinig wordt doorgezet, met als resultaat dat sommige wijken per OV helemaal niet meer te bereiken zijn en men - in tegenstelling wat men zeg te willen - steeds afhankelijker wordt van eigen autobezit.

Het toenemen van de files, nog erger dan vóór corona, illustreert dat nog eens.

In uw aandacht aanbevelend,
Met de meeste hoogachting,
Bewonersvereniging OosterSpoorPlein en omgeving

Lid van de Samenwerkende Bewonersorganisaties Hilversum Oost

Namens deze
Patrick Weening,
Voorzitter